

tieto

Tutkimus

3/2002

**Viron työmarkkinailmasto-
tutkimus**

Kevät 2002



SUOMEN AMMATTILIITTOJEN KESKUSJÄRJESTÖ

Viron työmarkkinailmasto 2002

Sisällys:

Joka neljäs virolainen haluaisi tulla Suomeen töihin	3
Joka toinen kiinnostunut työskentelemään ulkomailla	8
Saksan työmarkkinat houkuttavat eniten	8
Palvelualan tehtävät Suomessa kiinnostavat	11
Neljäsosa tyytyisi suomalaisia alempaan palkkatasoon	13
Noin 40 000 virolaisella kokemusta suomalaisesta työelämästä	16
EU-jäsenyyden ei uskota nostavan palkkatasoa Virossa	17
Enemmistö kannattaa Viron EU-jäsenyyttä	19
Suomalaiset varovaisia vierastyövoiman suhteen	21
Liitteet	24

Viron työmarkkinailmasto 2002

Suomen Gallup on tutkinut Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön, SAK:n toimeksiannosta kolmatta kertaa Viron työmarkkinailmastoja. Tutkimuksessa selvitettiin mm. virolaisten halukkuutta käydä työssä Suomessa, minkälaiset työtehtävät heitä Suomessa kiinnostaisivat ja millaisin ehdoin virolaiset tulisivat Suomeen töihin.

Kyselyssä kartoitettiin myös virolaisten työelämää koskevia asenteita, arvioita mahdollisen EU-jäsenyyden vaikutuksista työelämään sekä sitä, minkälaisia odotuksia virolaisilla on maansa mahdolliseen EU-jäsenyyteen.

Tutkimus tehtiin Virossa 6.-27.3. 2002 ja vastanneet edustavat Viron 15-74-vuotiasta väestöä. Haastatteluja tehtiin kaikkiaan 1006. Virossa tutkimusaineiston kokoamisesta vastasi Emor AS, joka on osa Suomen Gallup ryhmää.

Joka neljäs virolainen haluaisi tulla Suomeen töihin

Tutkimuksessa virolaisilta tiedusteltiin yleistä halukkuutta tulla Suomeen töihin joko lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi. Ehtona oli se, että Virossa tulee Euroopan unionin jäsenmaa. Kysymys oli seuraava:

“Neuvottelut Viron jäsenyydestä Euroopan unionissa ovat käynnissä. EU:n periaatteisiin kuuluvat yhteiset työmarkkinat ja työntekijöiden oikeus vapaasti hakea työtä eri jäsenmaista. Jos Virossa tulee EU:n jäsen, niin kuinka halukas olisitte tulemaan Suomeen töihin lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi?”

Tulosten mukaan virolaisista noin neljännes (25%) kokee olevansa vähintäänkin melko halukas tulemaan Suomeen töihin. Tutkimusaineisto edustaa noin 1,1 miljoonaa virolaista. Neljäsosa tästä joukosta eli noin 275 000 virolaista tuntee jonkinlaista houkutusta Suomen työmarkkinoita kohtaan. Erittäin halukkaita tulemaan Suomeen töihin on neljä prosenttia virolaisista eli noin 44 000.

Taulukko 1. Kuinka halukas olisi tulemaan Suomeen töihin mikäli Virossa tulee EU:n jäsen (%). Tulokset vuosilta 1998, 2000 ja 2002.

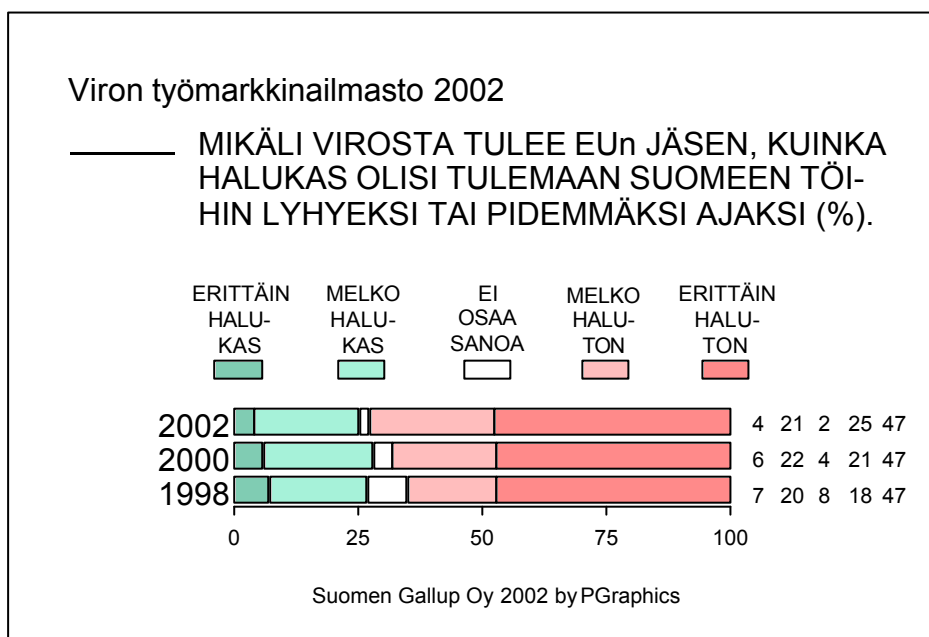
	1998	2000	2002
• Erittäin halukas	7	6	4
• Melko halukas.....	20	22	21
• Melko haluton.....	18	21	25
• Erittäin haluton	47	47	47
• Ei osaa sanoa	8	4	2

Kun nyt saatuja vastauksia verrataan vuosina 1998 ja 2002 toteutettujen tutkimusten tuloksiin niin virolaisten innokkuus tulla Suomeen töihin on hieman hiipunut.

Suomeen töihin haluavat ovat keskimäärää useammin nuoria alle 25-vuotiaita, opiskelijoita ja työttömiä. Merkillepantavaa tuloksissa on aiemman tutkimuksen tapaan se, että Viron venäläiset ovat selvästi innokkaampia töihin tulijoita kuin

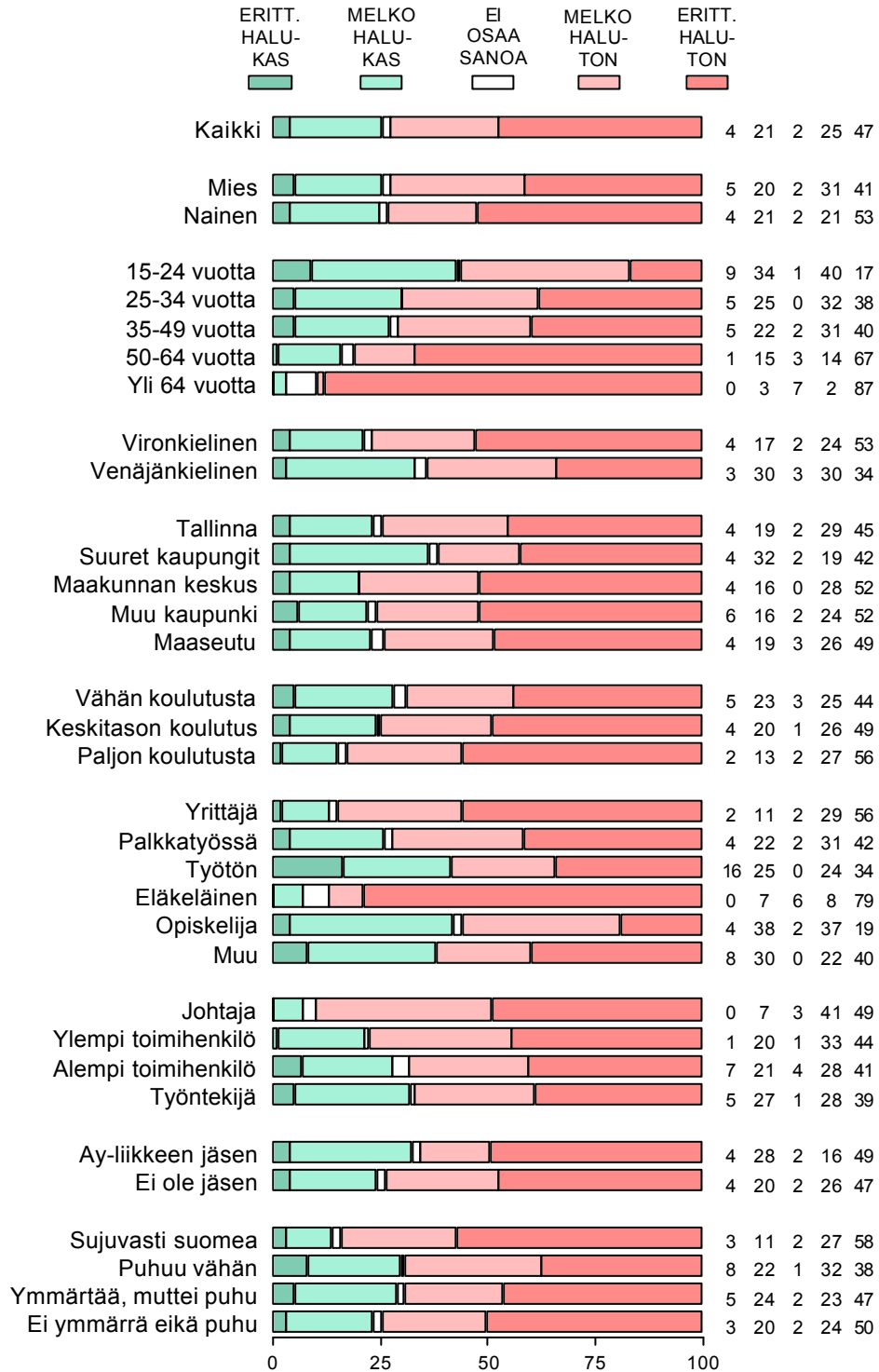
virolaiset. Sujuvasti Suomea puhuvat eivät ole kaikkein halukkaimpia käymään Suomessa töissä.

Virolaisilta tiedusteltiin myös, kuinka todennäköistä on, että käynte aika ajoin Suomessa työtä tekemässä ja kuinka todennäköistä on se, että muutatte Suomeen pidemmäksi ajaksi asumaan ja töitä tekemään.



Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 3. MIKÄLI VIROSTA TULEE EUn JÄSEN, KUINKA HALUKAS OLISI TULEMAAN SUOMEEN TÖIHIN LYHYEKSI TAI PIDEMMÄKSI AJAKSI (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Taulukko 2. Kuinka todennäköisenä pitää seuraavia asioita mikäli Virosta tulee EU:n jäsen (%).

	Käy aika ajoin Suomessa töissä	Muuttaa Suomeen pidemmäksi ajaksi
• Todennäköistä	5	2
• Melko todennäköistä.....	19	6
• Melko epätodennäköistä	32	33
• Epätodennäköistä.....	39	55
• Ei osaa sanoa.....	4	4

Virolaisista yksi kahdestakymmenestä (5%) pitää täysin todennäköisenä sitä, että Viron EU-jäsenyyden toteutuessa tulee käymään Suomessa aika ajoin töissä. Tämä tietäisi sitä, että noin 55 000 virolaista harrastaisi ajoittaista pendelöintiä Suomeen. Kaksi prosenttia virolaisista pitää todennäköisenä sitä, että asettuisi Suomeen pidemmäksi ajaksi asumaan ja töitä tekemään. Se tarkoittaa noin 22 000 virolaista.

Taulukko 3. Kuinka todennäköisesti käy Suomessa aika ajoin työtä tekemässä mikäli Virosta tulee EU:n jäsen (%). Vuosina 1998, 2000 ja 2002.

	1998	2000	2002
• Todennäköistä	10	13	5
• Melko todennäköistä.....	18	23	19
• Melko epätodennäköistä	30	26	32
• Epätodennäköistä.....	34	31	39
• Ei osaa sanoa.....	8	7	4

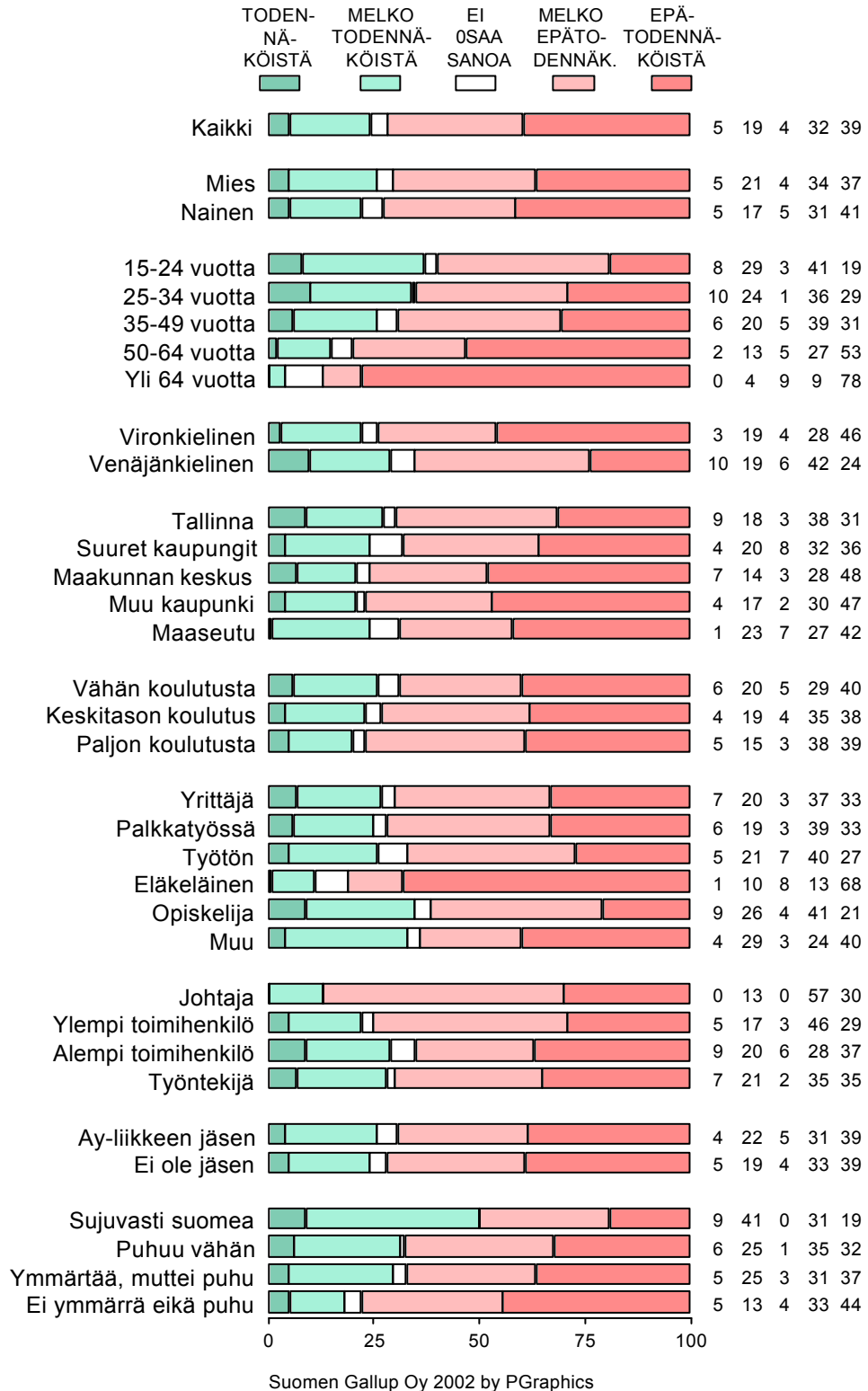
Virolaisten käsitykset todennäköisyydestä käydä Suomessa ovat muuttuneet vuodesta 2000. Todennäköisesti Suomessa aika ajoin työssä käyvien osuus on vähentynyt. Myös pidemmäksi ajaksi muuttavien osuus on alentunut edellisestä tutkimuksesta. Kun vuonna 2000 kaikkiaan 140 000 virolaista piti todennäköisenä ajoittaista työskentelyä Suomessa Viron EU-jäsenyyden toteutuessa, niin uusimpien tietojen mukaan tällä tavalla ajattelevia löytyy 55 000.

Viron EU-jäsenyyden toteutuessa Suomessa aika ajoin töissä käyvät ovat useammin miehiä kuin naisia, nuorempiin ikäluokkiin kuuluvia, Viron venäläisiä, heikommin koulutettuja, työntekijöitä, opiskelijoita ja alempia toimihenkilöitä. Samat ryhmät erottuvat (joskin vähemmän selvästi) silloin kun tarkastellaan todennäköisyysarviota Suomeen pidemmäksi ajaksi muuttamisesta.

Suomen kieltä sujuvasti tai välttävästi puhuvien keskuudessa on keskimäärää enemmän niitä, jotka pitävät ajoittaista työssä käyntiä Suomessa todennäköisenä. Merkillepantavaa tuloksissa on se, että sujuvasti Suomea puhuvat eivät ole kovinkaan halukkaita käymään Suomessa töissä mutta pitävät sitä kuitenkin keskimäärää todennäköisempänä.

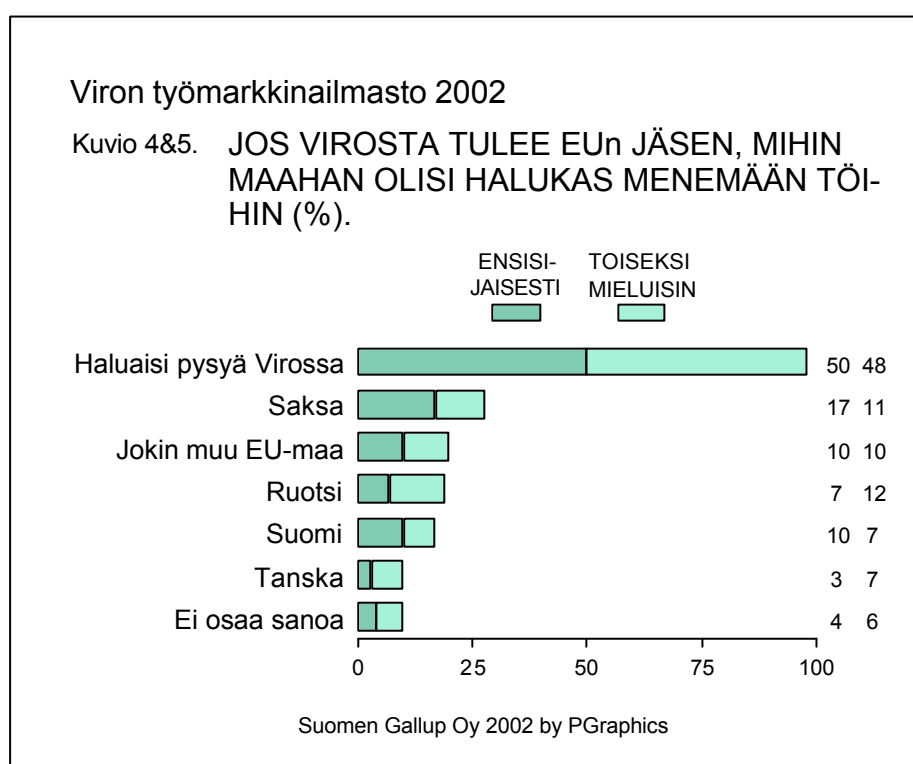
Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 11-1. MIKÄLI VIROSTA TULEE EUn JÄSEN: KÄY SUOMES-
SA AIKA AJOIN TYÖTÄ TEKEMÄSSÄ (%).



Joka toinen virolainen kiinnostunut työskentelemään ulkomailla

Joka toinen virolainen (48 %) on kiinnostunut työskentelemään ulkomailla, jos Viro liittyy EU:n jäseneksi. Joka toinen (50 %) taas ilmoittaa haluavansa jatkosakin työskennellä ensisijaisesti Virossa, vaikka työvoiman vapaa liikkuvuus toteutuisikin. EU-maista eniten virolaisia houkuttelevat Saksan työmarkkinat. Työskentelyn Saksassa valitsisi ensisijaisesti 17 prosenttia virolaisista. Ensisijaisesti Suomen valitsisi noin joka kymmenes (10 %). Kiinnostus Ruotsia kohtaan on kahden vuoden takaisesta hiukan vähentynyt: nyt työskentelyn Ruotsissa valitsisi ensisijaisesti seitsemän prosenttia virolaisista.



Saksan työmarkkinat houkuttavat eniten

Tutkimuksessa selvitettiin myös virolaisten käsityksiä Suomen työmarkkinoiden vetovoimasta suhteessa muihin EU-maihin. Vastaaajilta kysyttiin, mihin maahan he olisivat ensisijaisesti halukkaita menemään töihin lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi jos Virosta tulee EU:n jäsen. Tämän jälkeen tiedusteltiin toiseksi mieluisinta vaihtoehtoa. Vastaaajilla oli mahdollisuus valita myös vaihtoehto ”haluaisin pysyä Virossa”.

Taulukko 4. Mihin maahan olisi halukas menemään töihin lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi mikäli Virosta tulee EU:n jäsen (%).

	Ensisijaisesti	Toiseksi	Yhteensä
• Saksa.....	17	11	28
• Ruotsi.....	7	12	19
• Suomi.....	10	7	17
• Tanska.....	3	7	10
• Joku muu EU-maa.....	10	10	20

Vertailevassa tarkastelussa Saksan työmarkkinat houkuttavat virolaisia eniten. Ensisijaisesti Suomen valitsee kymmenesosa virolaisista. Ruotsi houkuttaa virolaisia käytännössä yhtä paljon kuin Suomi. Puolet virolaisista ei edes ajatuksen tasolla tunne minkäänlaista houkutusta lähteä Viron ulkopuolelle töihin.

Ensisijaisesti Suomen työmarkkinat valinneita virolaisia on kaikkiaan noin 110 000. Keskimäärää useammin nämä ovat 15-34-vuotiaita, alempia toimihenkilöitä, työntekijöitä, työttömiä ja opiskelijoita. Keskimäärää useammin Suomen valitsevat ne, jotka Suomessa voisivat hakeutua erilaisiin palvelutehtäviin (mm. hotellit), myyntitöihin, rakennus- ja siivousalan ammatteihin, sekä teollisuuden valmistustehtäviin.

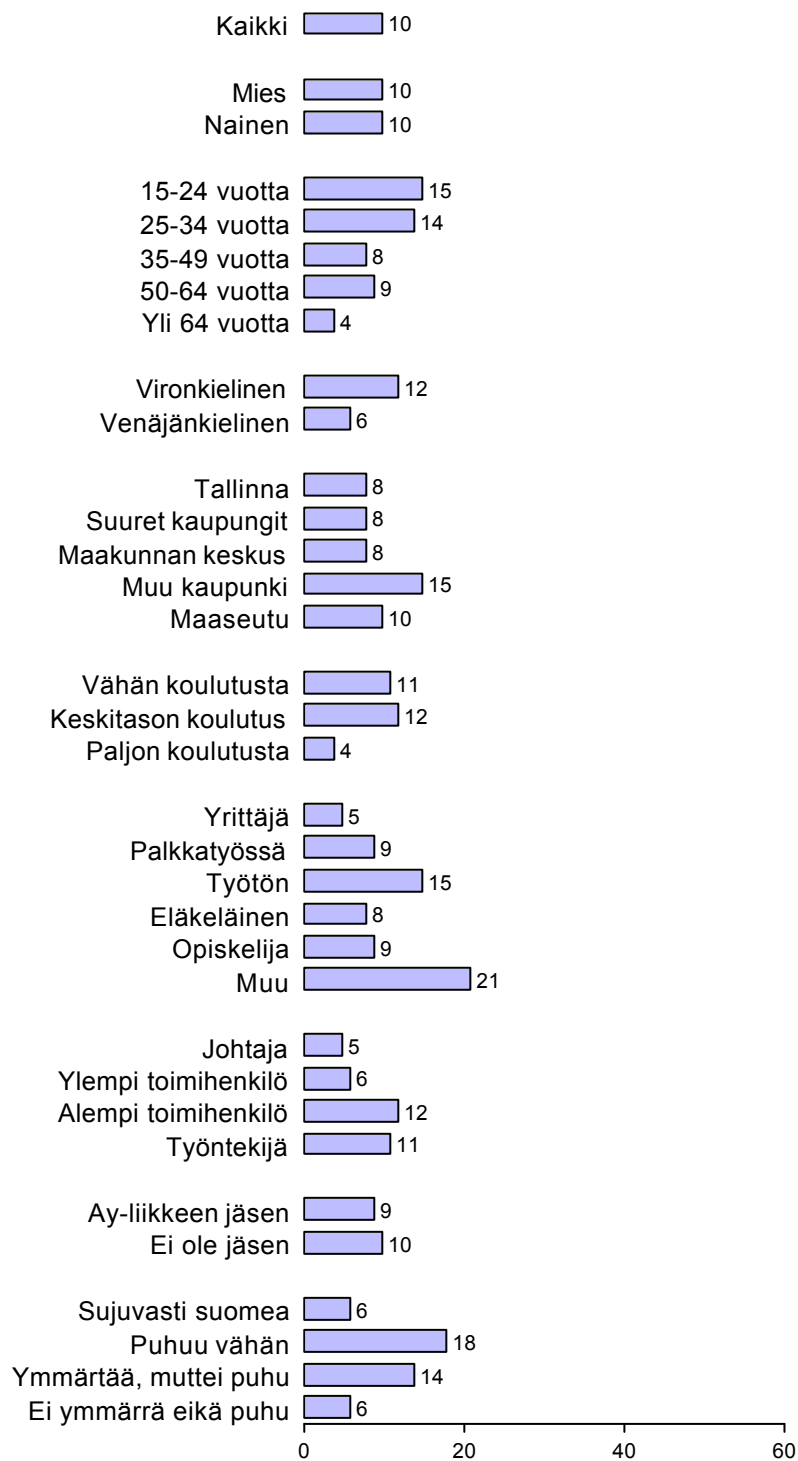
Taulukko 5. Mihin maahan olisi ensisijaisesti halukas menemään töihin lyhyeksi tai pidemmäksi ajaksi mikäli Virosta tulee EU:n jäsen. Vuosina 2002 ja 2002 (%).

	2000	2002
• Saksa	17	17
• Ruotsi.....	9	7
• Suomi.....	9	10
• Tanska	4	3
• Joku muu EU-maa.....	8	10

Tulokset ovat muuttuneet vain hieman vuodesta 2000. Ruotsin vetovoima on ehkä hieman vähentynyt. Suomea koskevat lukemat ovat käytännössä ennallaan.

Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 4-2. JOS VIROSTA TULEE EUn JÄSEN, MIHIN MAAHAN ENSISIJAJAISESTI OLISI HALUKAS MENEMÄÄN TÖIHIN: SUOMI (%).



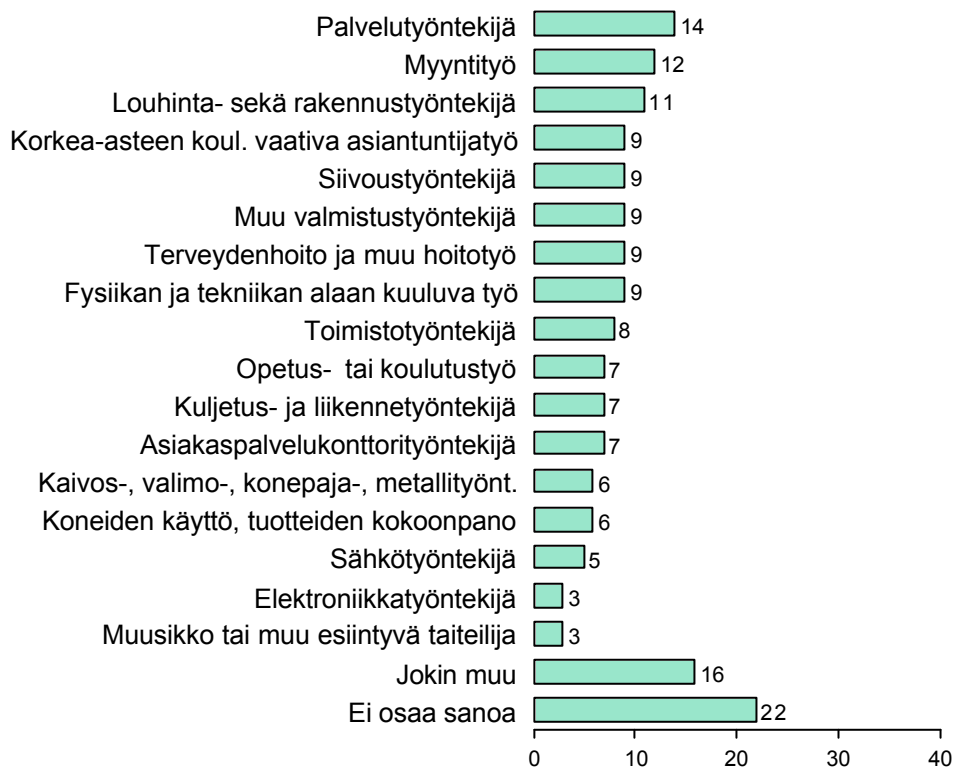
Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Palvelualan tehtävät Suomessa kiinnostavat

Tutkimuksessa haettiin tietoa siitä, minkälaiset työtehtävät kiinnostaisivat Suomessa. Koko virolaisen väestön keskuudessa päällimmäiseksi nousevat palvelualan työtehtävät (esim. hotellityöntekijät ja tarjoilijat) (14%), myyntityöt (esim. myyjät, esittelijät, kassatyöntekijät) (12%) ja rakennusalan työtehtävät (11%).

Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 6. JOS OLISI SUOMESSA TÖISSÄ, MINKÄLAISIIN TEHTÄVIIN VOISI HAKEUTUA (ottaen huomioon oman ammattitaidon ja osaamisen, %).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 6t. JOS OLISI SUOMESSA TÖISSÄ, MINKÄLAISIIN TEHTÄVIIN VOISI HAKEUTUA (ottaen huomioon oman ammattitaidon ja osaamisen, %).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Tulokset eivät kokonaisuudessaan ole muuttuneet kovin paljon vuodesta 2000. Eräitä liikahduksia voi kuitenkin havaita. Palvelualojen töiden houkutusvoima on hieman lisääntynyt. Myös rakennusalan työtehtävistä kiinnostuneita löytyy aiempaa enemmän.

Todennäköisenä tai melko todennäköisenä omaa työssä käyntiään Suomessa pitävien keskuudessa korostuvat myynti- ja muiden palvelutehtävien ohella erilaiset rakennus- ja siivousalan työt sekä terveyden- ja lastenhoito. Suomeen enemmän tai vähemmän töihin haluavien joukossa houkuttavat aiempaa useammin palvelutyöt, siivousala ja kuljetus/liikenne.

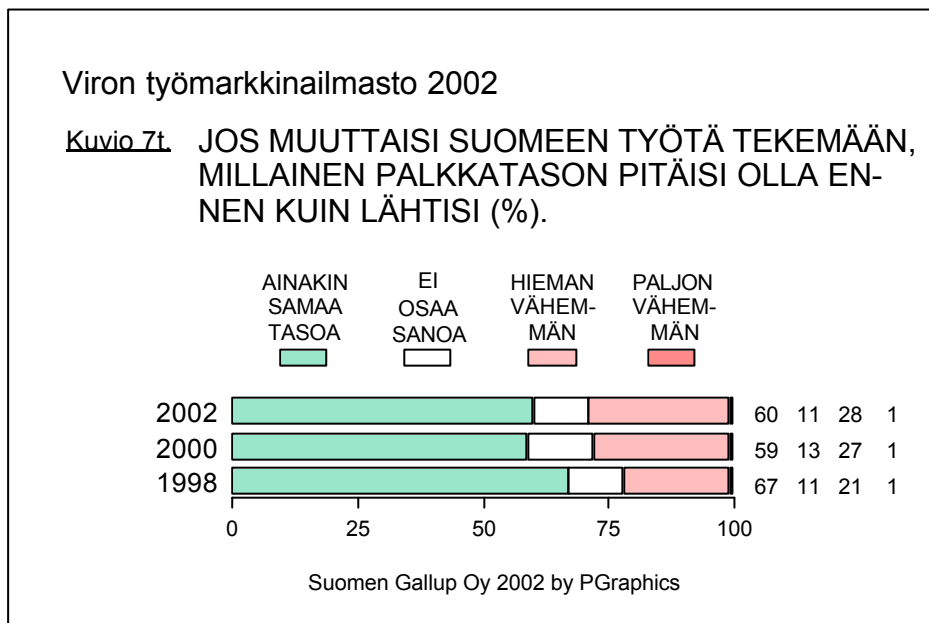
Suomeen todennäköisesti tai melko todennäköisesti töihin tulevat virolaiset haluaisivat hakeutua keskimäärää useammin seuraaviin tehtäviin (%)

	1998	2000	2002	
- Palvelutyöntekijä (esim. hotellityöntekijät ja tarjoilijat)	17%	14%	24%	+10
- Myyntityö (esim. myyjät, esittelijät, kassatyöntekijät)	17%	18%	22%	+4
- Louhinta- ja rakennusalan työntekijät	13%	17%	19%	+2
- Siivoustyöntekijät	10%	8%	16%	+8
- Terveyden- ja lastenhoitotyö	8%	12%	13%	+1
- Fysiikan ja tekniikan alan työ	11%	13%	12%	-1
- Valmistustyöntekijät (esim. elintarvike- tai tekstiilityöntekijät)	12%	8%	12%	+4
- Kuljetus- ja liikennetyöntekijä	9%	4%	12%	+8
- Korkea-asteen asiantuntijatyö	7%	11%	10%	-1
- Toimistotyö	7%	5%	10%	+5
- Asiakaspalvelukonttorityöntekijät (mm. pankit, vakuutusyhtiöt)	8%	4%	8%	+4
- Kaivos-, valimo-, konepaja- ja metallityöntekijä	8%	6%	7%	+1
- Koneiden käyttö, tuotteiden kokoonpano	8%	2%	7%	+5
- Muusikko ja muu esiintyvä taiteilija	8%	4%	5%	+1
- Elektroniikkatyöntekijä	5%	4%	5%	+1
- Sähkötyöntekijä	7%	4%	5%	+1
- Opetus- ja koulutustyö	7%	7%	4%	-3

Neljäsosa tyytyisi suomalaisia alempaan palkkatasoon ja heikompiin työehtoihin

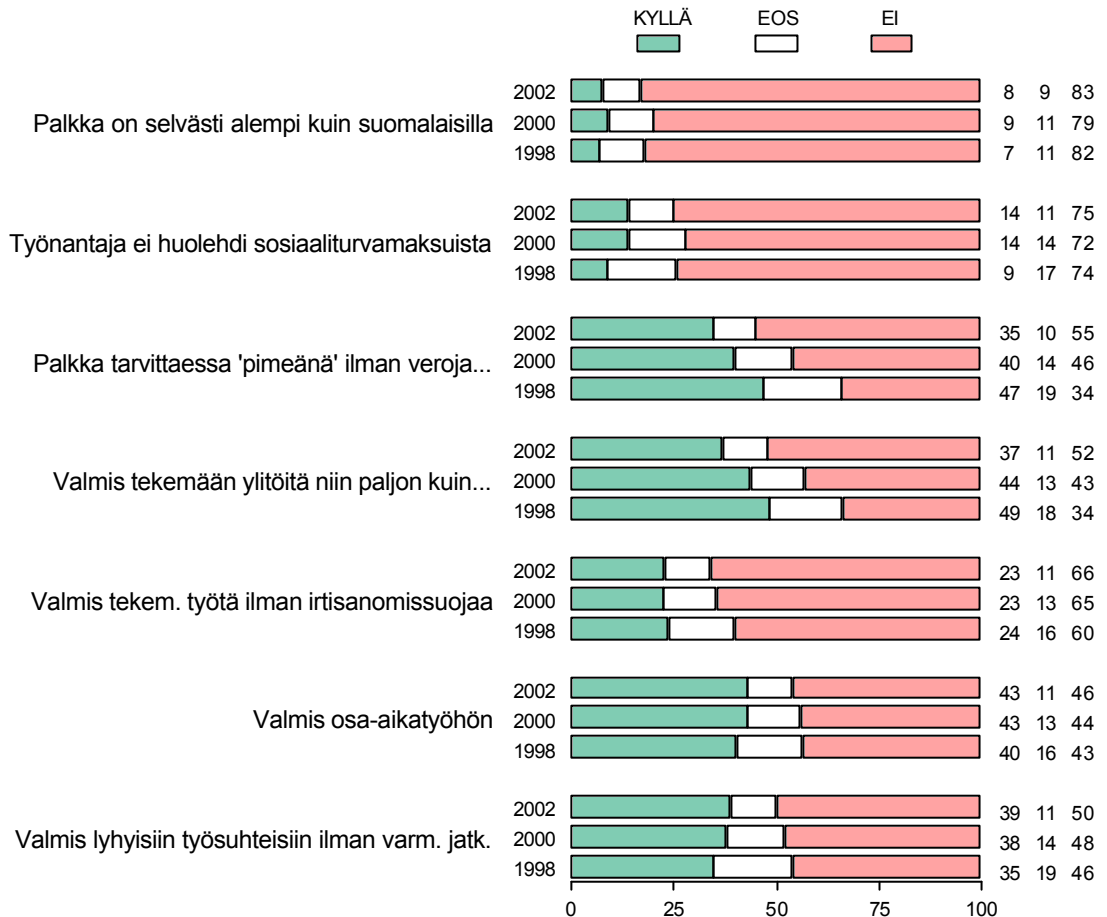
Työmarkkinoiden kannalta oleellisia ovat tiedot, jotka koskevat virolaisten vaatimuksia tultaessa Suomeen töihin. Näitä kysymyksiä lähestyttiin useammastakin eri näkökulmasta. Vaikka palkkatasoon suhteiden virolaisilla onkin melko korkeat odotukset, siitä huolimatta reilu neljäsosa virolaisista tyytyisi hieman suomalaisia alempaan palkkatasoon.

Mielipiteet eivät ole muuttuneet vuodesta 2000. Niiden osuus, jotka suostuisivat töihin alemmalla palkkatasolla kuin mihin suomalaiset ovat tottuneet, on sama kuin edellisessä tutkimuksessa (22%-->28%→28%). Enemmistö virolaisista (60%) kuitenkin sanoo, että palkkatason pitäisi olla ainakin samaa tasoa kuin suomalaiset saavat samoista tehtävistä ennen kuin muuttaisi Suomeen töitä tekemään.



Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 8t. JOS AJATELLAAN, ETTÄ MUUTTAISI SUOMEEN TEKEMÄÄN TYÖTÄ, MIHIN KAIKKIIN ASIOIHIN SUOSTUISI SAADAKSEEN TYÖPAIKAN (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Suomalaista palkkatasoa hieman alempi palkka tyydyttäisi keskimäärää useammin niitä virolaisia, jotka pitävät Suomessa työssä käyntiä todennäköisenä. Suomen kieltä sujuvasti puhuvat puolestaan odottavat muita useammin samaa palkkatasoa kuin suomalaiset vastaavissa tehtävissä. Varsinkin nuoret ikäluokat odottavat saavansa samantasoista palkkaa kuin suomalaiset saavat samoista työtehtävistä.

Reilu kolmannes (37%) virolaisista olisi Suomeen työmarkkinoille muuttaessaan valmiita tekemään ylitöitä niin paljon kuin työnantaja haluaa sekä ottamaan palkan tarvittaessa vastaan "pimeänä" (35%). Huomattava osa virolaisista on valmis osa-aikatyöhön (43%) ja lyhyisiin työsuhteisiin ilman varmuutta siitä, että työt jatkuvat myös tulevaisuudessa (39%). Neljännes (23%) suostuisi tekemään työtä ilman irtisanomissuojaa.

Suomalaisen mittapuun mukaan heikompiin työehtoihin suostuvat edustavat, palkkatasoa lukuun ottamatta, nuorempia ikäluokkia. Monet nuoret virolaiset odottavat palkan olevan suomalaisella tasolla, mutta ottaisivat työansiot vastaan tarvittaessa myös pimeänä. Nuoret myös tekisivät muita useammin osa-aikatyötä ja olisivat valmiita pätkätoihin.

Virolaisten mielipiteet ovat muuttuneet jonkin verran vuodesta 2000. Palkan vastaanottaminen "pimeänä" ilman veroja torjutaan aiempaa useammin ja halukkuus tehdä ylitöitä niin paljon kuin työnantaja haluaa on vähentynyt.

Noin 40 000 virolaisella kokemusta suomalaisesta työelämästä

Tällä kertaa tutkimuksessa tiedusteltiin vastaajilta myös kokemuksia suomalaisesta työelämästä. Haluttiin saada tietoa, kuinka moni on ollut Suomessa töissä joko virallisesti tai epävirallisesti.

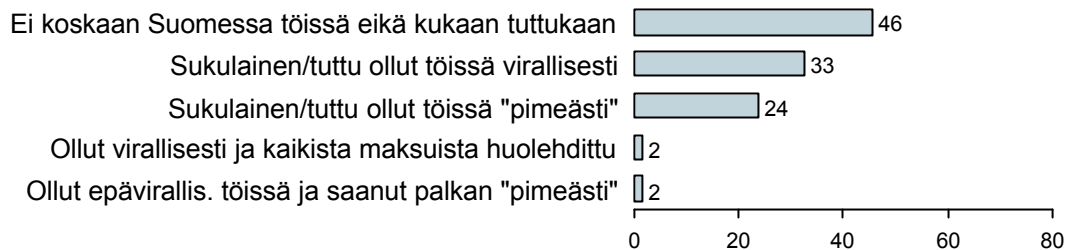
Virolaisista vajaa neljä prosenttia ilmoittaa olleensa Suomessa töissä joko virallisesti tai epävirallisesti. Virallisella työssäkäynnillä tarkoitetaan sitä, että veroista ja sosiaaliturvamaksuista on huolehdittu ja epävirallisella työllä viitataan siihen, että työnantaja- yms. velvoitteista ei ole huolehdittu. Käytännössä tulos merkitsee sitä, että noin 40 000 virolaista olisi jossain vaiheessa tehnyt työtä maassamme. Tulos sisältää myös sellaisen työkokemuksen, joka tapahtuu esim. yrittäjävetoisesti tai muuten Suomessa liiketoimia harjoittaen. Kokonaisuudessaan tulos kuitenkin kertoo, että noin 40 000 virolaisella on ollut tavalla tai toisella henkilökohtainen side suomalaiseen työelämään.

Niitä, jotka ovat olleet Suomessa töissä "pimeästi" siten, että työnantajavelvoitteista ei ole huolehdittu, on tämän tutkimuksen tietojen mukaan ollut alle 20 000. Joukon erittelemine ammattiryhmittäin ei ole aineiston perusteella mahdollista. Voidaan ainoastaan sanoa, että kaikissa ammattiryhmissä ilmenee "pimeätä" työkokemusta yrittäjistä ja johtajista työntekijöihin ja opiskelijoihin. Merkillepantava havainto on se, käytännössä kaikki "pimeästi" Suomessa töitä tehneet ovat niitä, jotka eivät ole Viron ammattiyhdistysliikkeen jäseniä.

Tällä hetkellä Viron kansalainen tarvitsee työluvan voidakseen työskennellä Suomessa. Työlupia myönnettiin ulkomaalaisille viime vuonna runsaat 14 000, joista virolaisille 4507. Viron arvellaan liittyvän EU:hun vuonna 2004, minkä jälkeen Suomi voi vielä rajoittaa työvoiman liikkuvuutta enintään seitsemän vuoden siirtymäajalla. On sovittu, että työluvista luopumista tarkastellaan ensimmäisen kerran kahden vuoden kuluttua jäseneksi liittymisestä – todennäköisesti siis vuonna 2006.

Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 13. TAPAHTUNUT TYÖSSÄKÄYNTI SUOMESSA - MITKÄ SEURAAVISTA VAIHTOEHDOSTA PITÄVÄT PAIKKANSA (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

EU-jäsenyyden ei uskota nostavan palkkatasoa Virossa

Virolaisilta tiedusteltiin useampiosioisella työmarkkinoita ja työvoiman vapaata liikkumista sivuavalla kysymyssarjalla käsityksiä Viron mahdollisen EU-jäsenyyden seurausvaikutuksista.

Enemmistö (64%) virolaisista pitää epätodennäköisenä sitä, että palkat kohoaisivat EU-jäsenyyden seurauksena muiden EU-maiden tasolle. Niiden osuus, jotka uskovat palkkojen kohoavan EU-maiden tasolle on hienoisessa kasvussa.

Enemmistö virolaisista (64%) otaksuu sosiaalisen ja taloudellisen eriarvoisuuden lisääntyvän entisestään Virossa mikäli maan EU-jäsenyys toteutuu. Tämä käsitys saattaa olla hieman heikentynyt vuodesta 2000.

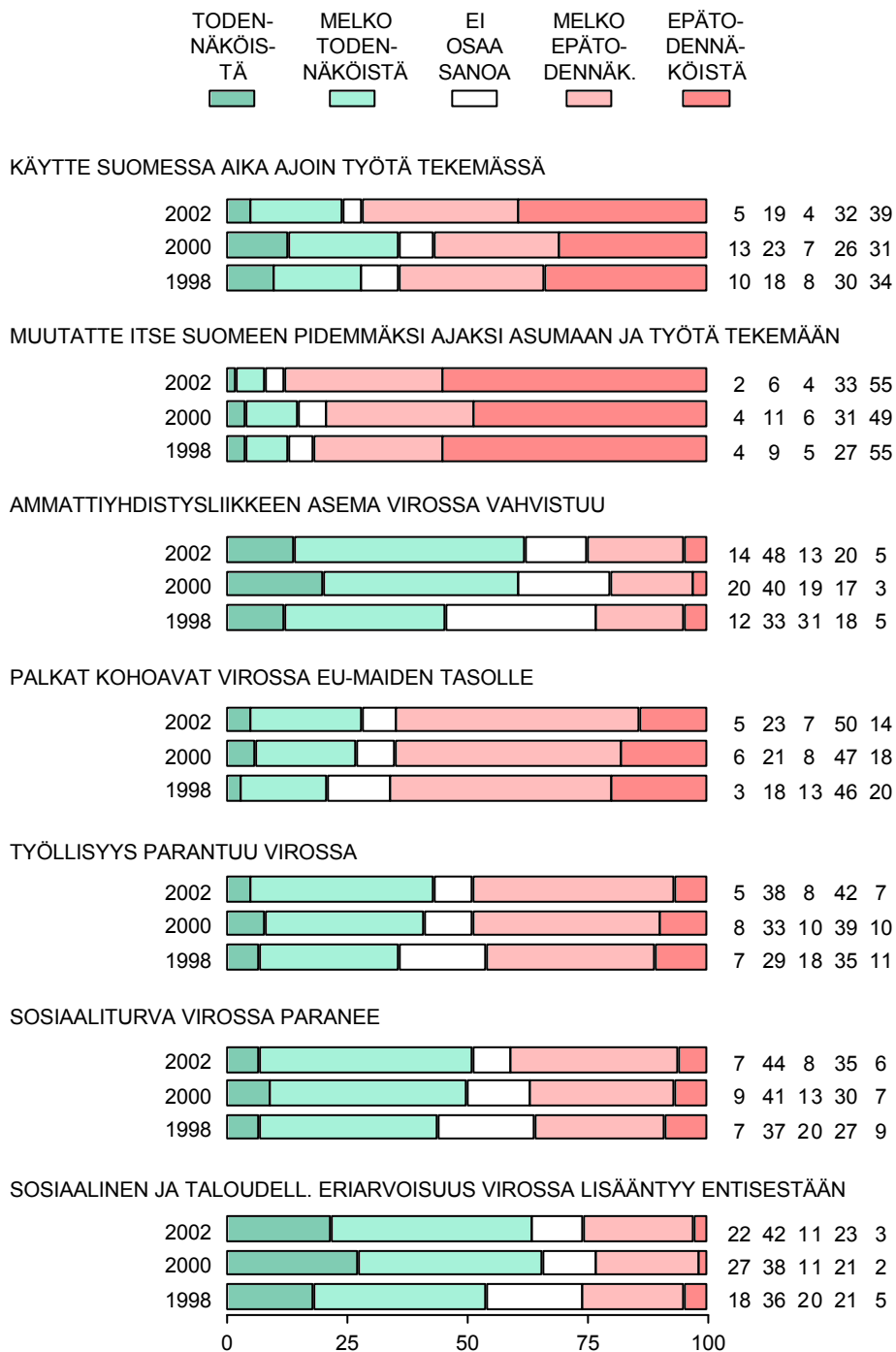
Virolaisten käsitysten ristiriitaisuutta kuvastaa kuitenkin se, että puolet väestöstä (51%) arvioi EU-jäsenyyden seurauksena sosiaaliturvan paranevan. Työllisyyden parantumiseen Virossa EU-jäsenyyden seurauksena luottaa 43% väestöstä. Usko työllisyyden parantumiseen on voimistunut aiemmista tutkimuksista. Kokonaisuudessaan virolaiset ovat melko varovaisia arvioissaan jäsenyyden myönteisistä seuraamuksista hyvinvointiin ja työllisyyteen.

Virolaisten enemmistön mielestä maan mahdollinen EU-jäsenyys vaikuttaa suoraan ay-liikkeen asemaan. Ammattiyhdistysliikkeen aseman uskotaan vahvistuvan Virossa jäsenyyden seurauksena.

Koska mielipidehajonta virolaisten keskuudessa on eräiden seurausvaikutusarvioiden kohdalla suurta, tarkastellaan asenteita seuraavassa hieman lähemmin.

Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 11t. KUINKA TODENNÄKÖISENÄ PITÄÄ SEURAAVIA ASIOITA, JOS VIROSTA TULEE EUn JÄSEN (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Uskovat sosiaaliturvan paranevan Virossa:

- Kaikki 51%
- Opiskelijat 63%
- 15-24-vuotiaat 62%
- Tallinnassa asuvat 58%
- Miehet 58%
- Ylemmät toimihenkilöt 56%

Uskovat palkkojen kohoavan EU-maiden tasolle:

- Kaikki 28%
- 15-24-vuotiaat 36%
- Johtajat 35%
- Ylemmät toimihenkilöt 35%
- Tallinnassa asuvat 32%
- Korkeasti koulutetut 30%
- Opiskelijat 31%

Uskovat sosiaalisen ja taloudellisen eriarvoisuuden lisääntyvän entisestään:

- Kaikki 64%
- Alemmat toimihenkilöt 75%
- 50-64-vuotiaat 72%
- Yrittäjät 71%
- Työttömät 71%
- Työntekijät 69%

Nuoremmat ikäluokat, ylemmät toimihenkilöt ja suhteellisen korkeasti koulutetut luottavat muuta väestöä enemmän EU-jäsenyyden lisäävän sosiaalista hyvinvointia Virossa. Keski-ikäisillä, työntekijöillä, työttömällä ja maaseudun asukkailla on pessimistisempiä visioita tulevasta kehityksestä. Tämä sama jako näkyy myös siinä, kun kysytään, onko EU-jäsenyyden puolesta vai vastaan.

Enemmistö kannattaa Viron EU-jäsenyyttä

Vastaajien EU-kantaa tiedusteltiin seuraavalla kysymyksenasettelulla:

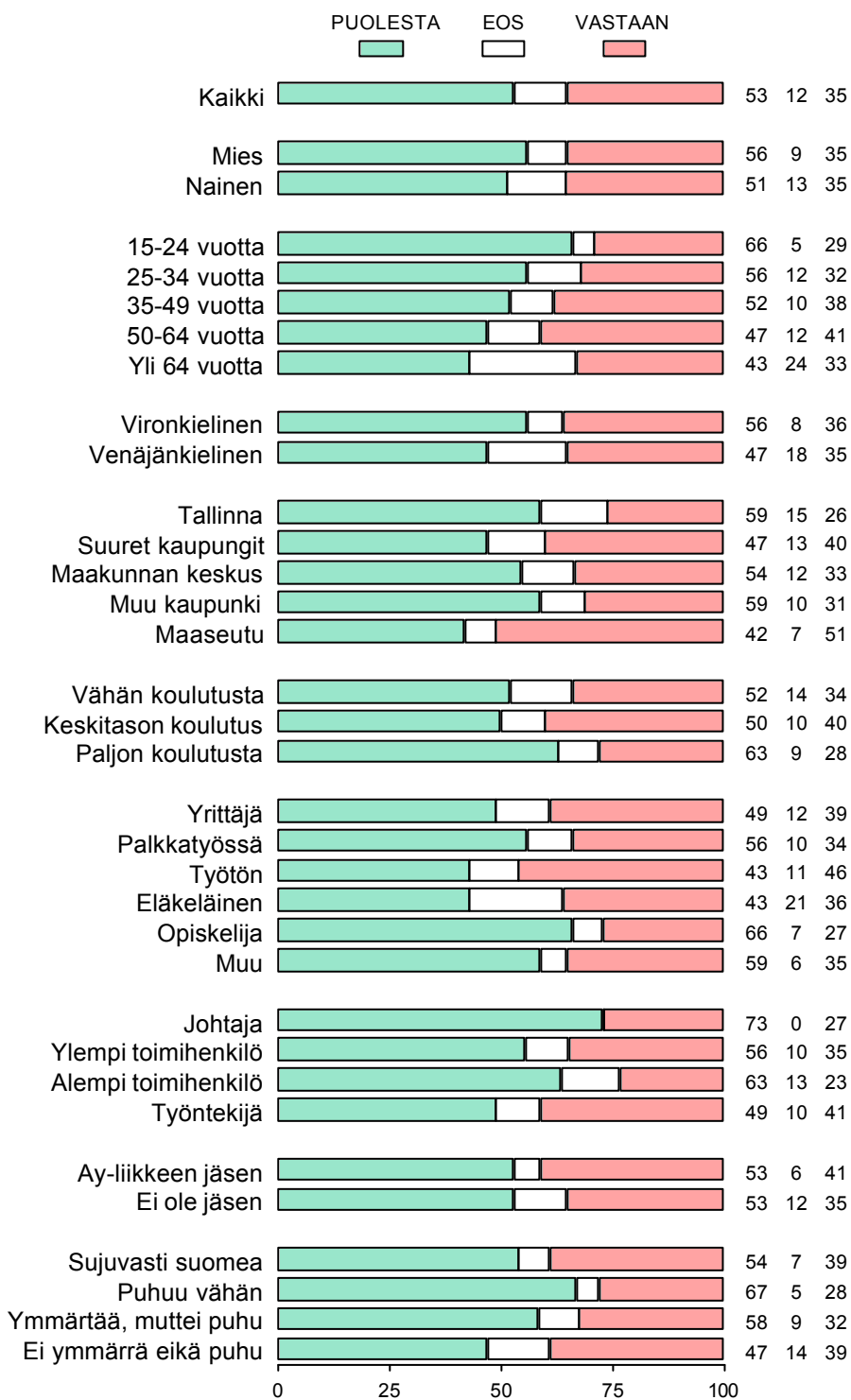
"Viro on hakenut jäsenyyttä Euroopan unionissa. Jos nyt järjestettäisiin kansanäänestys Viron jäsenyydestä, niin olisitko jäsenyyden puolesta vai vastaan?"

Enemmistö (53%) virolaisista olisi maansa EU-jäsenyyden puolesta ja reilu kolmannes (35%) vastaan. Reilu kymmenesosa (12%) ei osaa sanoa.

Keskimäärää innokkaammin maansa EU-jäsenyyteen suhtautuvat nuoret, Tallinnan asukkaat, opiskelijat, johtajat ja toimihenkilöt sekä korkeasti koulutetut. EU-vastaisuus on keskimäärää korkeampaa maaseudulla asuvien ja työttömien keskuudessa.

Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 2. OLISIKO EU-JÄSENYYDEN PUOLESTA VAI VASTAAN, JOS NYT JÄRJESTETTÄISIIN KANSANÄÄN-
NESTYS VIRON EU-JÄSENYYDESTÄ (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Suomalaiset varovaisia työvoiman liikkuvuuden suhteen

EU:n periaatteisiin kuuluvat yhteiset työmarkkinat ja työntekijöiden oikeus vapaasti hakea työtä eri jäsenmaista. EU:n laajentumisen entisiin Itä-Euroopan maihin on arveltu synnyttävän työvoiman muuttoa nykyisiin EU:n jäsenmaihiin. Valtaosa (75%) suomalaisista on sitä mieltä, että "Suomen tulisi olla varovainen ja asettaa selviä rajoituksia sille, kuinka paljon ulkomaalaisia maahamme muuttaa".

Toisessa aihe-alueella sivuavassa kysymyksessä enemmistö (59 %) torjuu ajatuksen, että "kaikkien niiden ulkomaalaisten, jotka haluavat tulla Suomeen asumaan ja työtä tekemään, on saatava tulla tänne". Tällä tavalla kysyttäessä kaksi viidesosaa (40 %) kansalaisista avaisi rajat ulkomaalaisille työntekijöille ilman mitään rajoitteita

Eläkeikäiset, maanviljelijät, työntekijät, eläkeläiset, maaseudulla asuvat ja Keskuksen kannattajat suhtautuvat muita väestöryhmiä torjuvammin ulkomaalaisten maahanmuuttoon. Keskimäärää myötämielisempiä ovat nuoret alle 25-vuotiaat, ylemmät toimihenkilöt, pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla asuvat sekä vihreiden kannattajat.

Suomalaiset jakaantuvat kahteen leiriin kun kysytään Viron EU-jäsenyyden vaikutuksista työllisyyteen Suomessa. Puolet (51 %) ei usko, että Viron jäsenyyden toteutuessa virolaiset työntekijät veisivät liikaa suomalaisten työpaikkoja. Kuitenkin lähes yhtä moni tuntee uhkaa (46 %) suomalaisten työpaikkojen vuoksi.

Suomalaisten huolestuneisuus tässä suhteessa on samalla tasolla kuin vuonna 2000. Kuitenkin vuoteen 1998 ero on tuntuva. Vuonna 1998 väestöstä vain 35 prosenttia arvioi virolaisten vievän liikaa suomalaisten työpaikkoja. Tällä haavaa jo joka toinen kantaa huolta asiasta.

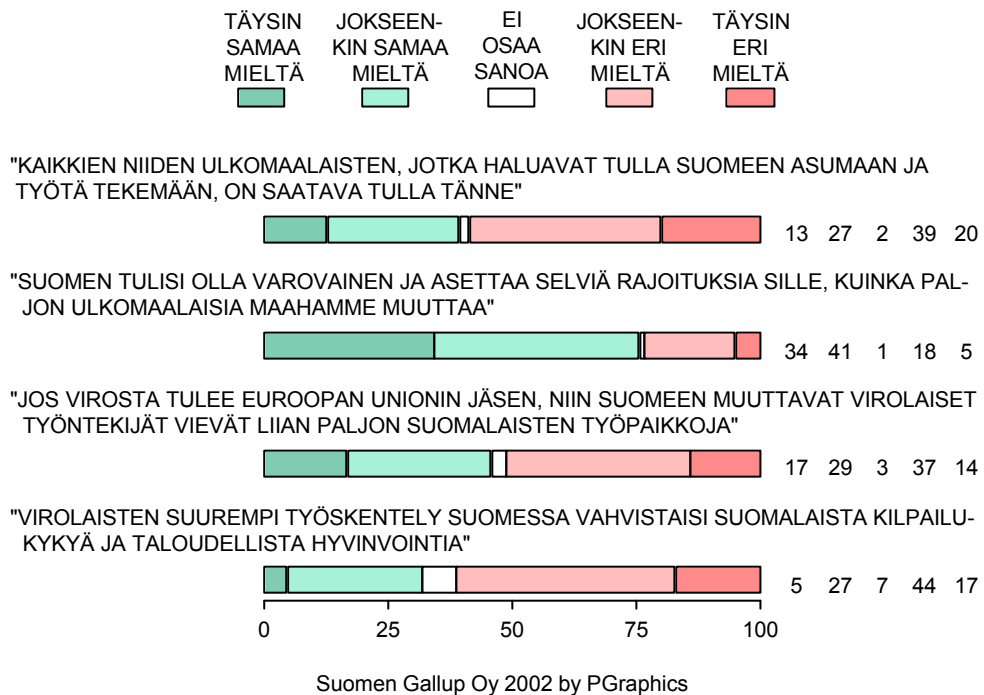
Keskimäärää enemmän uhkaa kokevat maanviljelijät, työntekijät, työttömät, maaseudulla asuvat sekä SAK:n jäsenet. Ylemmät toimihenkilöt ja johtavassa asemassa sekä Akavan jäsenet ovat vähiten huolissaan.

Suomalaisista kolmannes (32 %) uskoo, että "virolaisten suurempi työskentely Suomessa vahvistaisi suomalaista kilpailukykyä ja taloudellista hyvinvointia". Suomalaisen mielipiteet ovat muuttuneet siten, että sekä väittämien torjuvien kannanottojen osuus on lisääntynyt jokaisessa tutkimuksessa sitten vuoden 1998 (53 % → 56 % → 61 %).

Yrittäjät, alemmat toimihenkilöt, Akavan ja Suomen yrittäjien jäsenet sekä Kokoomuksen ja vihreiden kannattajat uskovat muita enemmän kilpailukykyyn ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistumiseen Viron EU-jäsenyyden myötä. Epäuskoa ilmenee etenkin työntekijöiden, työttömien, Pohjois-Suomessa ja maaseudulla asuvien sekä SAK:n jäsenten keskuudessa.

Työmarkkinailmasto 2/2002

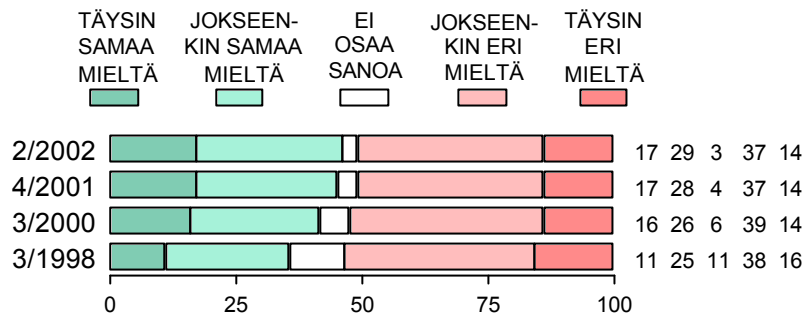
Kuvio 7a/16-19. SUHTAUTUMINEN VIERASTYÖVOIMAAN (%).



Työmarkkinailmasto 2/2002

KUVIO 7a-18t.

"JOS VIROSTA TULEE EUROOPAN UNIONIN JÄSEN, NIIN SUOMEEN MUUTTAVAT VIROLAISET TYÖNTEKIJÄT VIEVÄT LIIAN PALJON SUOMALAISTEN TYÖPAIKKOJA" (%).

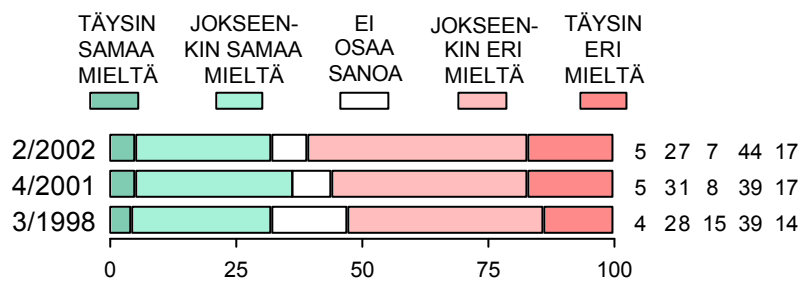


Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 2/2002

KUVIO 7a-19t.

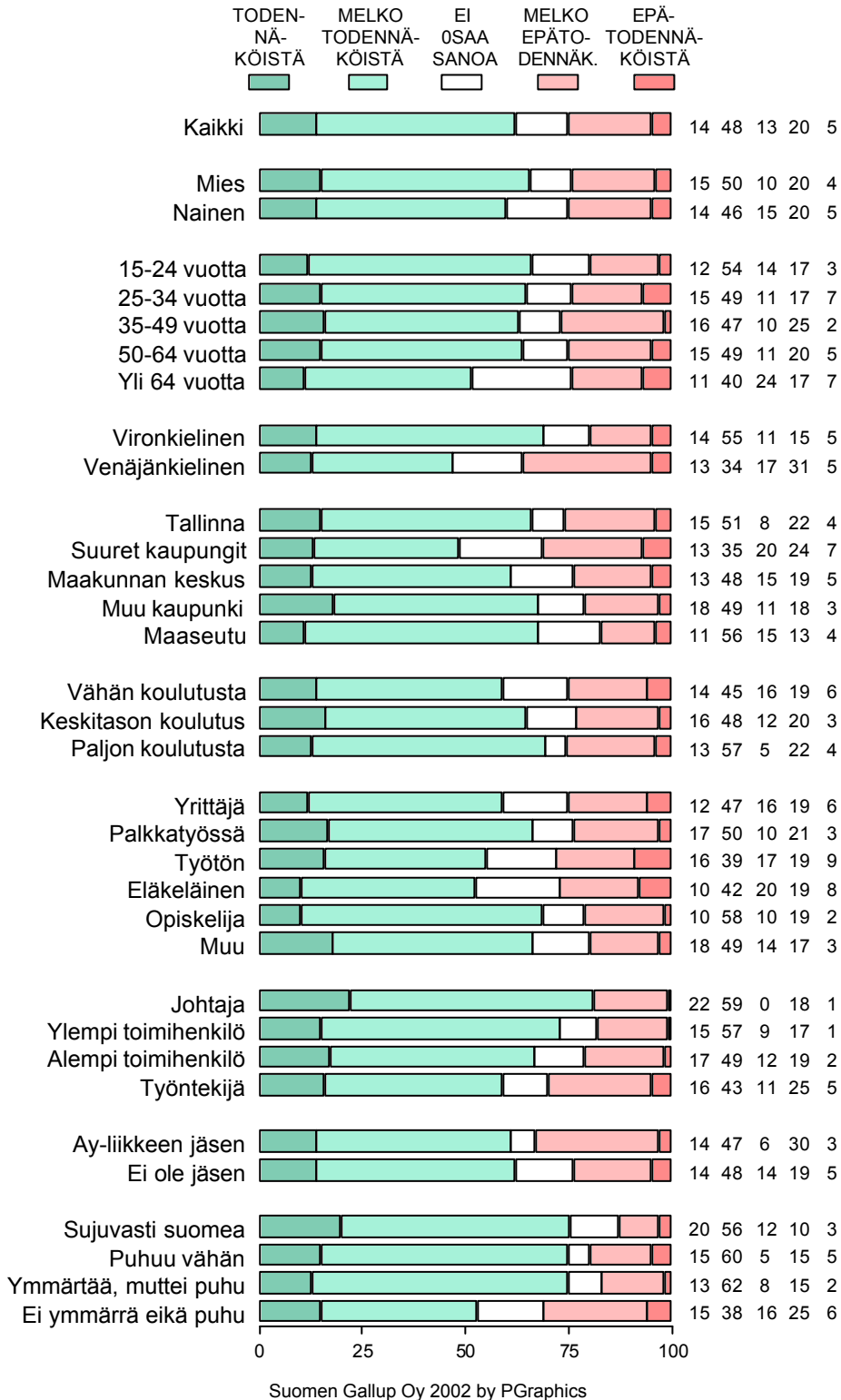
"VIROLAISTEN SUUREMPI TYÖSKENTELY SUOMESSA VAHVISTAISI SUOMALAISTA KILPAILUKYKYÄ JA TALOUDELLISTA HYVINVOINTIA" (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

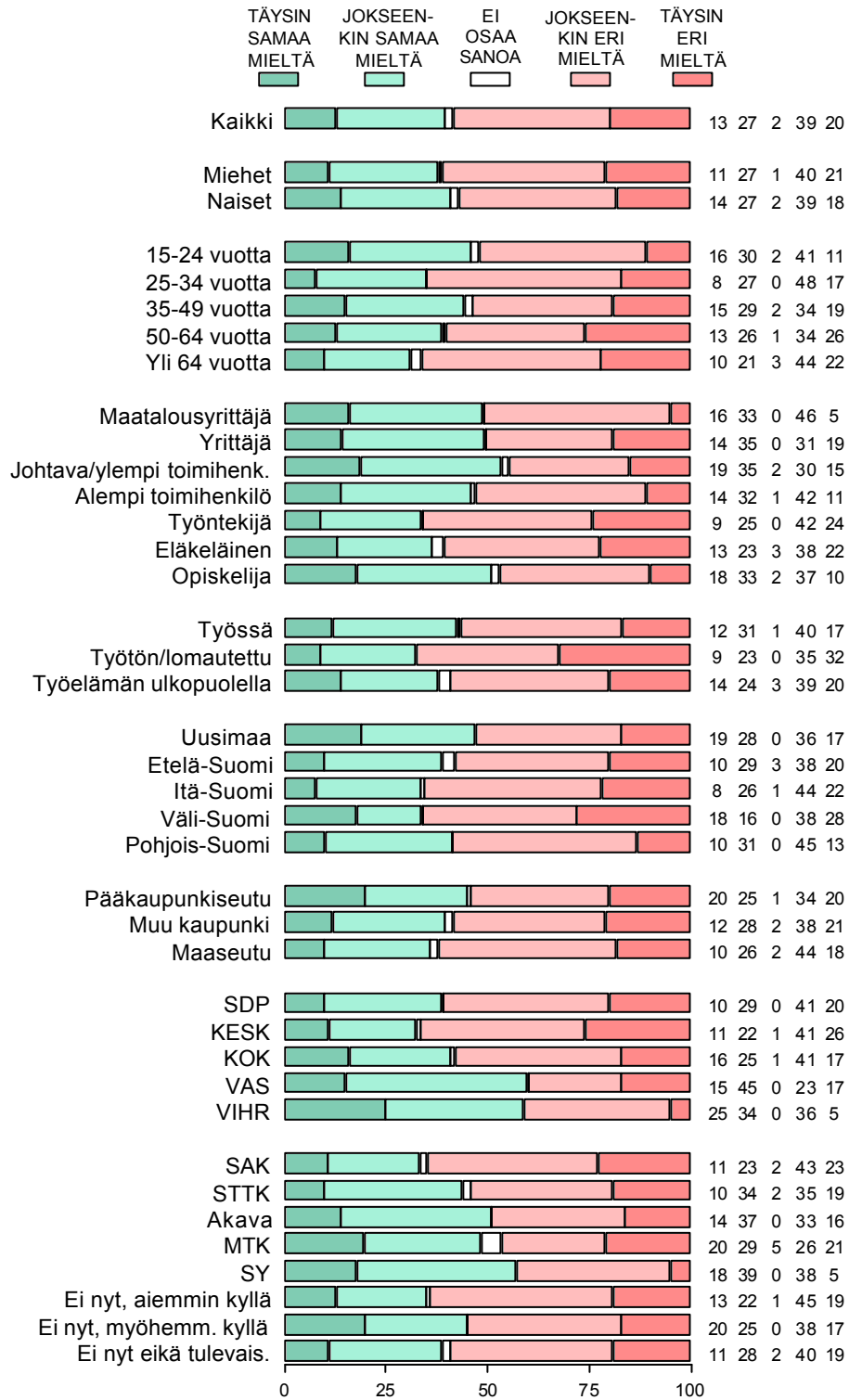
Viron työmarkkinailmasto 2002

Kuvio 11-3. MIKÄLI VIROSTA TULEE EUn JÄSEN: AMMATTIYH-
DISTYSLIIKKEEN ASEMA VIROSSA VAHVISTUU (%).



Työmarkkinailmasto 2/2002

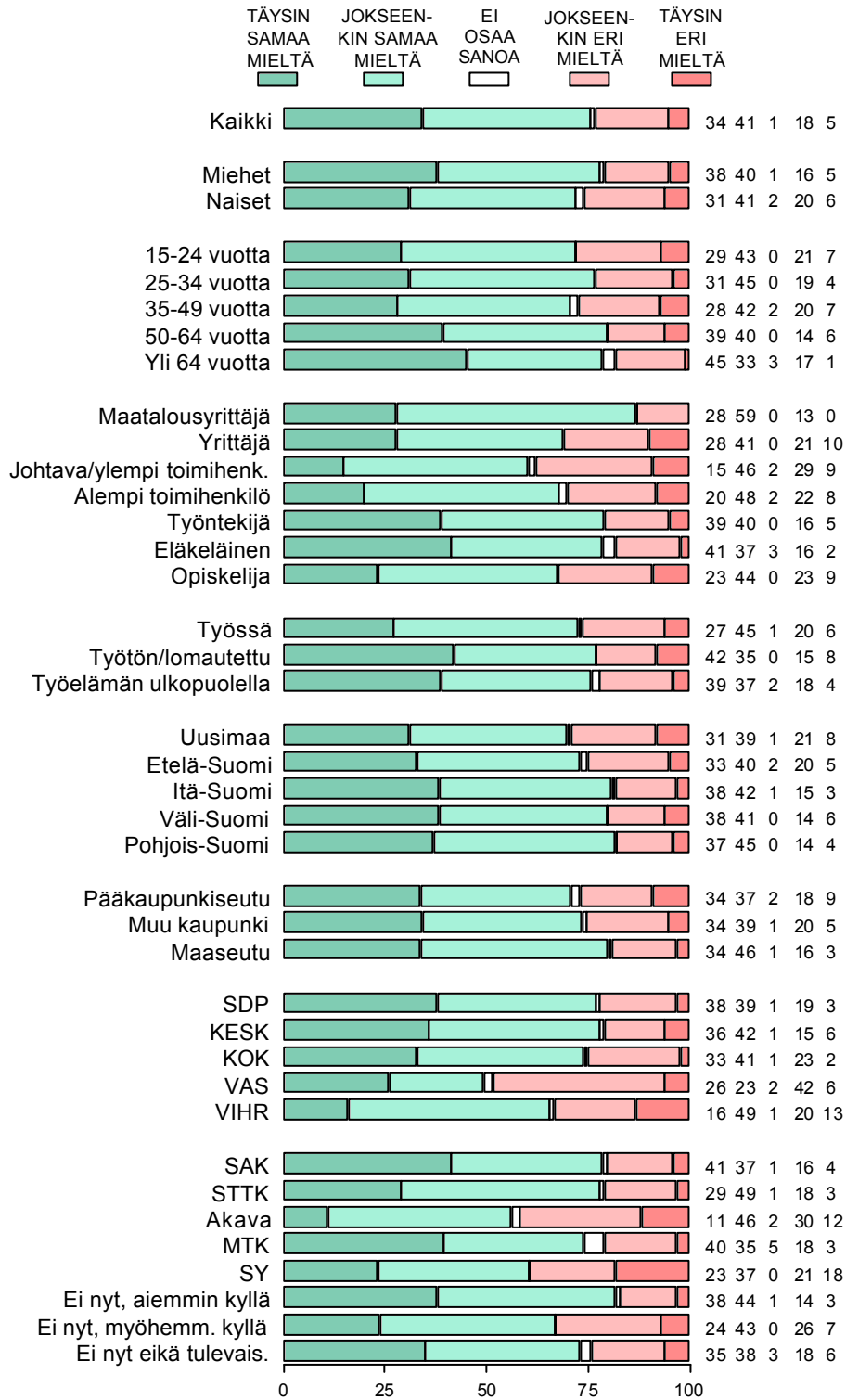
Kuvio 7a-16. "KAIKKIEN NIIDEN ULKOMAALAISTEN, JOTKA HALUAVAT TULLA SUOMEEN ASUMAAN JA TYÖTÄ TEKEMÄÄN, ON SAATAVA TULLE TÄNNE" (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 2/2002

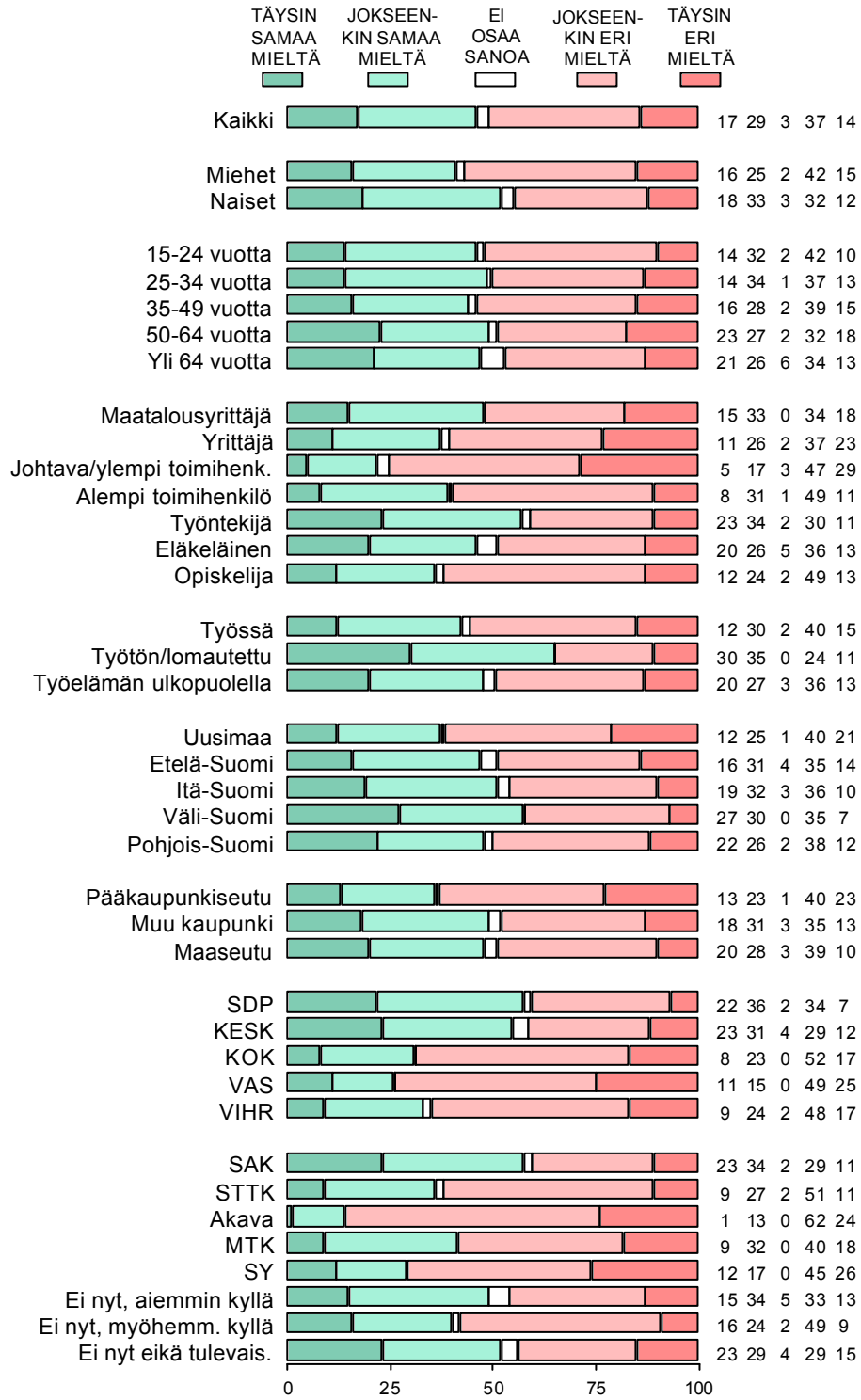
Kuvio 7a-17. "SUOMEN TULISI OLLA VAROVAINEN JA ASETTAA SELVIÄ RAJOITUKSIA SILLE, KUINKA PALJON ULKOMAALAISIA MAAHAMME MUUTTAA" (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 2/2002

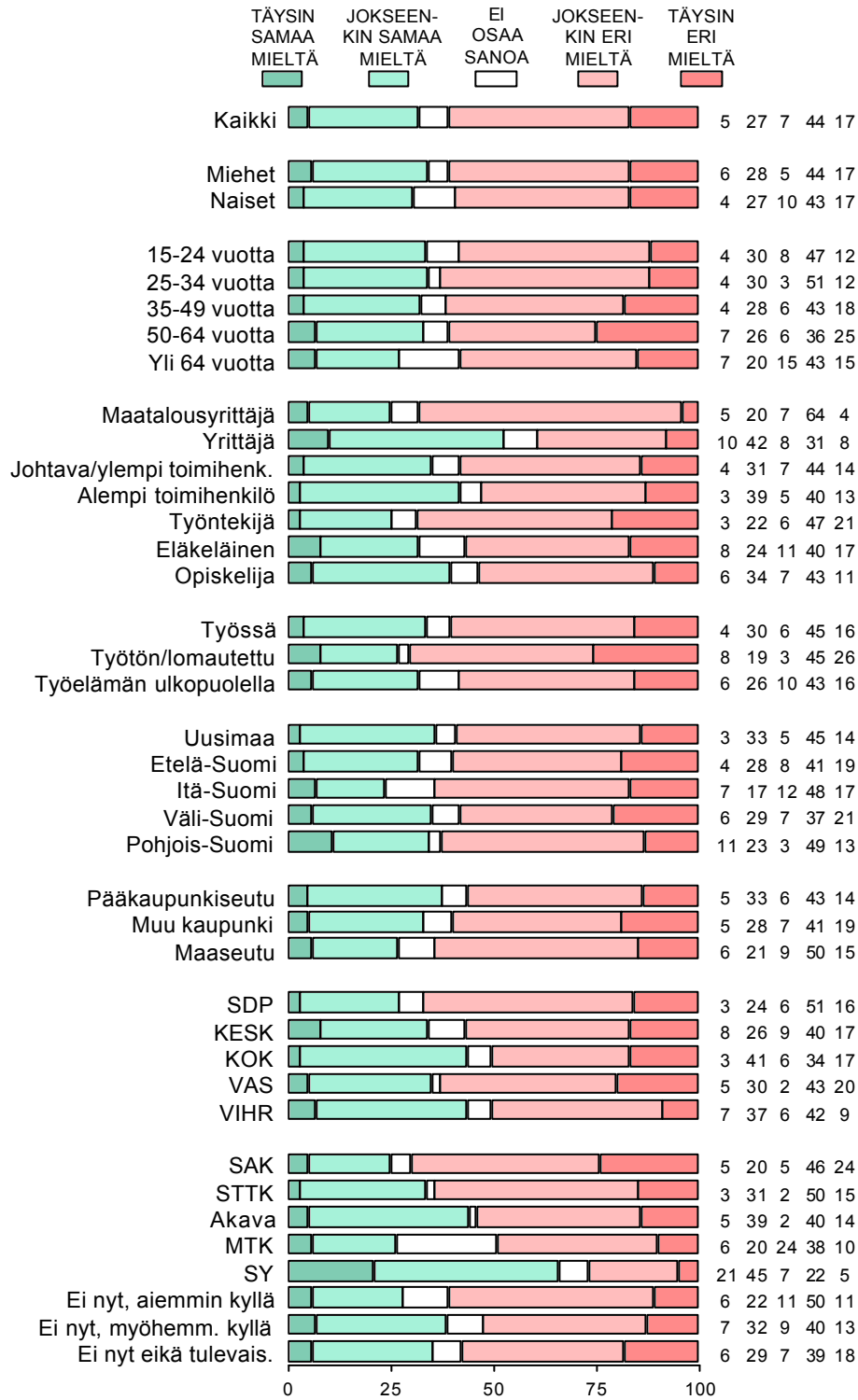
Kuvio 7a-18. "JOS VIROSTA TULEE EUROOPAN UNIONIN JÄSEN, NIIN SUOMEEN MUUTTAVAT VIROLAISET TYÖNTEKIJÄT VIEVÄT LIIAN PALJON SUOMALAISTEN TYÖ-PAIKKOJA" (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Työmarkkinailmasto 2/2002

Kuvio 7a-19. "VIROLAISTEN SUUREMPI TYÖSKENTELEY SUOMES-
SA VAHVISTAISI SUOMALAISTA KILPAILUKYKYÄ
JA TALOUDELLISTA HYVINVOINTIA" (%).



Suomen Gallup Oy 2002 by PGraphics

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Hakaniemenranta 1, PL 157, FIN-00531 Helsinki, puh (09) 77211, fax (09) 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>

Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
Hagnäskajen 1, PB 157, FIN-00531 Helsingfors, tel (09) 77211, fax (09) 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>

The Central Organisation of Finnish Trade Unions SAK
Hakaniemenranta 1, P.O. Box157, FIN-00531 Helsinki, phone +358 9 77211, fax +358 9 7721 447, internet: <http://www.sak.fi>